

«ЗАТВЕРДЖЕНО»

Голова приймальної комісії,
ректор Запорізького державного
медичного університету, професор
Ю. М. Колесник
2022 р.

«УЗГОДЖЕНО»

Відповідальний секретар
приймальної комісії, професор

Б. С. Бурлака
2022 р.

Перелік

запитань для проведення співбесіди для осіб, які вступають для навчання на третьому освітньо-науковому рівні вищої освіти на здобуття ступеня доктора філософії за спеціальністю 222 «Медицина» у Запорізькому державному медичному університеті у 2022 році

Пояснювальна записка

На співбесіді вступник повинен продемонструвати знання за спеціальністю 222 «Медицина» за блоками дисциплін: «експериментальна медицина», «внутрішні хвороби», «хірургія» і «педіатрія». Вступнику необхідно

знати:

- будову тіла людини, системи, що утворюють органи та тканини на базі сучасних досягнень, макро- і мікроскопічну анатомію, рентген анатомію, індивідуальні статеві та вікові особливості органів і систем; анатомо-топографічні взаємозв'язки органів, варіанти мінливості, аномалії розвитку. Взаємозалежність і єдність структури і функції органів людини;
- структурно-функціональні та молекулярно-генетичні основи функціонування клітин, тканин, органів та функціональних систем організму;
- причинно-наслідкові зв'язки в патогенезі типових патологічних процесів та патологічних станів, етіологію та патогенез типових захворювань внутрішніх органів;
- механізми регуляції функціональних систем організму на локальному та системному рівнях організації за умов розвитку експериментальної та клінічної патології;
- сучасні методи патогістологічних, імуногістохімічних, морфо-денситометричних та електронно-мікроскопічних досліджень;
- основні принципи патоморфологічної діагностики біопсійно-операційного та акушерсько-гінекологічного матеріалу;
- сучасні підходи й методи до виконання міждисциплінарних наукових досліджень;
- теорію процесу пізнання та технологію педагогічного процесу;
- основні положення основ законодавства про охорону здоров'я громадян;
- принципи організації терапевтичної допомоги, невідкладну допомогу при хірургічних захворюваннях та їх ускладненнях;
- клінічну симптоматику і патогенез основних терапевтичних захворювань у дорослих і підлітків, їх профілактику, діагностику та лікування, клінічну симптоматику пограничних станів в клініці;
- основи фармакотерапії в клініці внутрішніх хвороб, фармакодинаміку і фармакокінетику основних груп лікарських засобів; ускладнення, викликані застосуванням препаратів, методи їх корекції;
- організацію моніторингу побічних і небажаних ефектів лікарських засобів, випадків відсутності терапевтичного ефекту;
- основи імунології і реактивності організму;
- основи немедикаментозної терапії, фізіотерапії, лікувальної фізкультури і лікарського контролю; показання та протипоказання до санаторно-курортного лікування;
- основу раціонального харчування та принципи дієтотерапії;
- питання організації диспансерного спостереження за здоровими і хворими, проблеми профілактики.

вміти:

- проводити критичний аналіз результатів функціональних, інструментально-клінічних та клініко-лабораторних досліджень, на їх основі оцінювати стан функціонування органів та систем організму при експериментальній та клінічній патології;

- використовувати сучасні досягнення науки і техніки при проведенні діагностичного пошуку;
- вміти виділити у структурі хвороби провідний типовий патологічний процес, його головну ланку та клінічні ознаки та визначити принципи патогенетичного підходу до лікування;
- отримувати інформацію про захворювання, застосовувати об'єктивні методи обстеження хворого, виявляти загальні і специфічні ознаки захворювання;
- виконувати заходи з діагностики захворювання, оцінки стану хворого і клінічної ситуації відповідно до стандарту медичної допомоги;
- інтерпретувати результати сучасних діагностичних технологій, розуміти стратегію нового покоління лікувальних і діагностичних заходів;
- оцінювати можливості застосування лікарських засобів для лікування та профілактики різних захворювань і патологічних станів; аналізувати дію лікарських засобів за сукупністю їх фармакологічних властивостей; можливі токсичні ефекти лікарських засобів;
- виконувати основні діагностичні та лікувальні заходи, а також здійснювати оптимальний вибір лікарської терапії для надання першої лікарської допомоги при невідкладних і загрожують життю станах;
- володіти навичками дотримання вимог лікарської етики і деонтології при спілкуванні з пацієнтами різних категорій, а також їх родичами і близькими;
- аналізувати та оцінювати сучасні наукові досягнення, генерувати нові ідеї при вирішенні дослідницьких і практичних завдань, в тому числі в міждисциплінарних областях;
- проводити діагностику та лікування найбільш поширених хірургічних захворювань в умовах стаціонару відповідно до Національних стандартів та протоколів з використанням сучасних досягнень науки і техніки;
- надавати невідкладну медичну допомогу при найбільш поширених хірургічних захворюваннях та надання медичної допомоги при пораненнях та ураженнях в умовах бойових дій та надзвичайних ситуацій;
- виконувати хірургічні доступи при операціях, засвоїти асистування при операціях;
- сприяти технологічному, соціальному і культурному прогресу в академічному і професійному контексті.

ПИТАННЯ ДЛЯ СПІВБЕСІДИ ДО ВСТУПНОГО ІСПИТУ В АСПРАНТУРУ ЗА СПЕЦІАЛЬНІСТЮ 222 «МЕДИЦИНА»

Акушерство та гінекологія

1. Організація акушерсько-гінекологічної допомоги в місті і на селі. Питання охорони здоров'я материнства і дитинства в сучасному законодавстві України.
2. Ведення фізіологічної вагітності. Гравідограма.
3. Аномалії пологової діяльності. Класифікація. Фактори ризику.
4. Ендоскопічні методи дослідження в гінекології: кольпоскопія, гістероскопія, лапароскопія.
5. Планування сім'ї для людей, що живуть з ВІЛ.
6. Багатоплідна вагітність: діагностика, тактика ведення вагітності та пологів.
7. Вагітність та цукровий діабет.
8. Ендометриоз: етіологія, діагностика, сучасні принципи лікування.
9. Скринінгові обстеження під час вагітності.
10. Надання медичної допомоги при післяпологових кровотечах.

Хірургія

1. Функціональні і інструментальні методи диференційної діагностики гострої хірургічної патології.
2. Синдром хронічного порушення артеріального кровообігу в нижніх кінцівках. Сучасні уявлення про діагностику та ендovasкулярне лікування.
3. Хірургічна операція, підготовка хворих до операцій. Організація роботи в операційній. Хірургічна обробка рук хірурга та операційного поля.
4. Кровотеча і крововтрата. Методи тимчасової та кінцевої зупинки кровотечі.
5. Абдомінально-ішемічний синдром. Хірургічне лікування судинно-мозкової недостатності.
6. Патогенетичні принципи лікування геморагічного шоку.

Серцево-судинна хірургія

1. Функціональні, інструментальні методи дослідження при серцево-судинній патології.
2. Трансплантологія. Загальні положення. Трансплантація нирки, серця, підшлункової залози, печінки.
3. Сучасні методи стентування судин.
4. Лазерна хірургія в ангіології.
5. Діагностична програма при пораненні серця. Тріада симптомів поранення серця.
6. Найбільш часті джерела кровотечі в грудну порожнину.
7. Клініка, діагностика аневризми черевної частини аорти.

Дитяча хірургія

1. Сучасний підхід до діагностики та лікування гострих хірургічних захворювань у дітей.
2. Політравма у дітей.
3. Рідкі форми інвагінації кишечника у дітей.
4. Комп'ютерна та магнітно-резонансна томографія в діагностиці хірургічних захворювань.
5. Внутрішньоутробні операції.

Урологія

1. Сучасні методи лабораторної та інструментальної діагностики в урології.
2. Сучасні уявлення про діагностику та мініінвазивне лікування захворювань нирок та січовивідних шляхів.

3. Загальні методи консервативного та оперативного лікування урологічних хворих.
4. Рентгенограма сечовидільної системи.
5. Класифікація пухлин нирки.
6. Оглядова орографія та її інтерпретація.

Онкологія

1. Організація онкологічної служби, епідеміологія злоякісних пухлин.
2. Принципи клінічної діагностики новоутворень.
3. Організація диспансерного нагляду та лікувально-трудова експертиза онкологічних хворих.
4. Клінічна і морфологічна класифікація онкологічних захворювань.
5. Сучасні теорії канцерогенезу. Фази злоякісної трансформації клітин.
6. Поняття про радикальне, паліативне, симптоматичне лікування онкохворих. Комбіноване та комплексне лікування.

Внутрішні хвороби

1. Загальні питання організації медичної допомоги населенню України. Принципи роботи лікувально-поліклінічних закладів. Стаціонарна та амбулаторна терапевтична допомога.
2. Стандарти діагностики і лікування. Застосування принципу доказовості у внутрішній медицині.
3. Методи обстеження хворих з патологією органів дихання. Функціональна діагностика. Лабораторні та рентгенологічні методи дослідження.
4. Профілактичні та реабілітаційні державні програми. Реабілітація терапевтичних хворих.
5. Трактовка сучасних променевих методів діагностики захворювань внутрішніх органів.
6. Сучасні методи лікування хворих ревматологічного відділення. Сучасні протизапальні методи лікування ревматологічних хворих.
7. Підходи до призначення антибактеріальних ліків в терапевтичній клініці.

Педіатрія

1. Оцінка фізичного та психо-моторного розвитку дитини до трьох років.
2. Диференційна діагностика пневмонії у дітей.
3. Профілактика алергічних захворювань у дітей.
4. Порядок та терміни проведення обов'язкових профілактичних медичних оглядів дітей підліткового віку.
5. Диференційна діагностика та профілактика найбільш поширених дефіцитних станів (рахіт, залізодефіцитна анемія) у дітей раннього віку.
6. Диференційна діагностика системних захворювань сполучної тканини.
7. Профілактика гострої ревматичної лихоманки у дітей.
8. Диференційна діагностика запальних та незапальних захворювань серця у дітей.
9. Порушення серцевого ритму. Синдром Морган'ї-Адамса-Стокса. Невідкладна допомога.
10. Етіологія та патогенез бронхіальної астми.
11. Виразкова хвороба у дітей, особливості диференційного діагнозу.
12. Кропив'янка у дітей: етіологія, патогенез, диференційний діагноз, невідкладна допомога та профілактика.
13. Диференційний діагноз захворювань нирок у дітей.
14. Гемолітична хвороба новонароджених, диференційна діагностика жовтяниць.
15. Цукровий діабет у дітей: клініка, лікування, невідкладна допомога.

16. Диференційний діагноз захворювань щитоподібної залози у дітей.

Кардіологія

1. Основи організації кардіологічної служби в Україні.
2. Сучасні методи лабораторної та інструментальної діагностики в кардіології.
3. Застосування принципів доказової медицини в кардіології.
4. Перебіг серцево-судинних захворювань на тлі коморбідної патології.
5. Навантажувальні та функціональні проби в кардіології.
6. Клінічне значення комп'ютерної та магнітно-резонансної томографії в кардіологічній практиці.
7. Дієтотерапія у кардіології: рекомендації по профілактиці серцево-судинних захворювань, особливості харчування при дисліпідемії, артеріальній гіпертензії.

Інфекційні хвороби

1. Принципи специфічної діагностики інфекційних хвороб.
2. Поняття про внутрішньолікарняні інфекції.
3. Ротавірусна інфекція. Диференційна діагностика. Лікування. Профілактика.
4. Діагностика і перебіг вірусних гепатитів. Диференційна діагностика. Лікування. Профілактика.
5. Бактеріальні та вірусні менінгіти. Диференційна діагностика. Лікування. Профілактика.
6. Грип. Клінічний перебіг. Ускладнення. Диференційна діагностика. Лікування. Профілактика. Невідкладна допомога при гіпертермічному та судомному синдромі.

Неврологія

1. Ішемічний мозковий інсульт: патогенез, основні форми, діагностика, принципи лікування.
2. Геморагічний мозковий інсульт: патогенез, основні форми, діагностика, принципи лікування.
3. Гострі порушення спінального кровообігу (клінічні форми, діагностика, лікування).
4. Інфекційно-запальні ураження головного мозку (клінічні форми, діагностика, лікування).
5. Первинна та вторинна профілактика гострих порушень мозкового та спінального кровообігу.
6. Травматичні ураження нервової системи (клінічні форми, діагностика, лікування).

Медична психологія і психіатрія

1. Методи психологічного дослідження
2. Медична психологія : предмет, завдання.
3. Психотерапія та методи реабілітації.
4. Психологія діагностичного процесу.
5. Афективні синдроми. Класифікація. Клініка. Діагностика.
6. Клінічні прояви та основні форми шизофренії.
7. Сучасні методи лікування психічних захворювань і принципи класифікації різних видів терапії.

Дерматовенерологія

1. Методика обстеження шкірного хворого.
2. Анатомія, гістологія та фізіологія шкіри, потових, сальних залоз, волосся, нігтів.
3. Взяття матеріалу та виконання спеціальних дерматологічних та лабораторних методів дослідження.

4. Симптоматичне лікування та вітамінотерапія дерматологічних хворих.
5. Малосезіоз шкіри, діагностика та лікування.
6. Уреоплазмоз, діагностика та лікування.
7. Сучасні методи лікування псоріазу.

Травматологія

1. Методика обстеження травматологічних і ортопедичних хворих.
2. Топографо-анатомічні відношення, основні оперативні доступи при операціях на кінцівках.
3. Основи первинної хірургічної обробки ран. Техніка накладання гіпсових пов'язок.
4. Пошкодження сухожилок та зв'язкового апарату.
5. Фізіотерапевтичні методи лікування в травматології.
6. Класифікація переломів. Види зміщення відламків.
7. Особливості вогнепальних переломів і їх лікування.
8. Поняття політравма. Види травматизму.

Фтизіатрія

1. Латентний мікробізм.
2. Побічні дії протитуберкульозних препаратів.
3. Туберкулінодіагностика. Диференціальна діагностика післявакцинової та інфекційної алергії.
4. Тести медикаментозної чутливості мікобактерій туберкульозу і методи її визначення.
5. Дисемінований туберкульоз легень. Патогенез, патоморфологія, діагностика і диференціальна діагностика. Перебіг і наслідки.
6. Казеозна пневмонія. Патогенез і патологічна анатомія. Діагностика, диференціальна діагностика, клініко-рентгенологічні форми. Особливості перебігу і наслідки у даний час.
7. Ко-інфекція туберкульоз/ВІЛ/СНІД. Особливості перебігу. Особливості ведення випадку, моніторинг ефективності лікування.

Гігієна

1. Методологічні та методичні основи вивчення впливу комплексу чинників навколишнього середовища на здоров'я населення.
2. Гігієнічна оцінка потенційного ризику впливу факторів навколишнього середовища на організм людини та здоров'я населення.
3. Гігієнічне значення фізичних чинників в умовах населених місць.
4. Сучасні проблеми внутрішньолікарняної інфекції та комплекс гігієнічних заходів по її профілактиці.

Соціальна медицина

1. Принципи реабілітації та санаторно-курортний відбір.
2. Принципи надання медичної допомоги пацієнту, членам його родини.
3. Ведення амбулаторних хворих терапевтичного профілю з урахуванням трьох етапності надання медичної допомоги.
4. Облікова документація та оцінка якості медичної допомоги.

Анестезіологія та реаніматологія

1. Тяжка інтубація трахеї: визначення, прогнозування, тактика ведення хворих.
2. Сепсис: визначення, діагностика, основні принципи інтенсивної терапії.
3. Вентилятор-асоційоване пошкодження легень: визначення, патогенез, методи профілактики.

4. набряк головного мозку: клінічні прояви, інтенсивна терапія.
5. ТУР-синдром: патогенез, стадійна клініка, методи лікування.
6. Гострий респіраторний дистрес-синдром. Етіологія, патогенез, лікування.
7. Загальні принципи інтенсивної терапії гострих отруень.

Анатомія

1. Будова та функції органів травної системи.
2. Будова та функції органів дихальної системи.
3. Будова та функції органів сечостатевої системи.
4. Будова серця, артеріальних та венозних судин.
5. Особливості будови та розвитку органів імунної системи.
6. Загальна мієлогія, особливості будови та розвитку м'язів живота.
7. Будова периферійної нервової системи, іннервація м'язів та шкіри кінцівок.

Патологічна анатомія

1. Загибель спеціалізованих клітин: причини, механізми розвитку, морфологічні відмінності некрозу та апоптозу.
2. Ексудативне запалення: причини, патоморфологічні різновиди.
3. Некроз органу: причини, патоморфологія, основні клініко-анатомічні форми.
4. Емболія: класифікація, патогенез, танатогенез.
5. Рак: визначення, вікові особливості розвитку, основні гістологічні форми, особливості метастазування.

Патофізіологія

1. Сучасні уявлення про причинність у патології.
2. Захисні пристосувальні реакції. Адаптація, компенсація. Механізми негайної і довготривалої адаптації. Роль нервових і гуморальних чинників у їх реалізації.
3. Інфекційний процес, загальні закономірності розвитку. Класифікація інфекційних агентів.
4. Роль спадковості та конституції в патології.
5. Поняття про запалення, як типовий патологічний процес, стадії та основні ланки патогенезу.
6. Порушення терморегуляції, гіпер- та гіпотермія, основні механізми виникнення та розвитку. Гарячка як типовий патологічний процес, стадії ата механізми розвитку.
7. Загальний адаптаційний синдром. Механізми формування та прояву. Стрес, стадії розвитку, тріада Г. Сель'є.

Фармакологія

1. Фармакокінетика. Основні фармакокінетичні характеристики ліків, їх роль у безпечності застосування, значення для лікаря.
2. Фармакодинаміка, основні поняття про вплив ліків на організм людини, найважливіші механізми.
3. Взаємодія лікарських засобів. Несумісність.
4. Небажана дія лікарських засобів.
5. Антибіотики. Класифікація, фармакодинаміка, фармакокінетика, побічна дія та взаємодія з іншими групами лікарських засобів. Принципи антибіотикотерапії.
6. НПЗЗ. Класифікація, фармакодинаміка, фармакокінетика, побічна дія та взаємодія з іншими групами лікарських засобів.
7. Антагоністи кальцію. Класифікація, фармакодинаміка, фармакокінетика, побічна дія та взаємодія з іншими групами лікарських засобів.

Гістологія

1. Цитологія. Загальна організація клітини.
2. Цитологія. Ядерний апарат клітини.
3. Загальні принципи організації тканин.
4. Гемограма та лейкоцитарна формула.
5. Кров. Формені елементи крові. Класифікація, будова, функції.
6. Ембріологія. Запліднення.

Офтальмологія

1. Клінічна анатомія органа зору, рефракція ока.
2. Зорові функції та методи їх дослідження.
3. Гістологічні та анатомічні особливості органа зору.
4. Лазери в офтальмології.
5. Проникаючі поранення очного яблука. Класифікація, діагностика, лікування.
6. Пухлини увеального тракту.
7. Контактна корекція в офтальмології.

Рекомендована література наведена в «Програмі вступного випробування у формі співбесіди для осіб, які вступають для навчання на третьому освітньо-науковому рівні вищої освіти на здобуття ступеня доктора філософії за спеціальністю 222 «Медицина».